

INSTITUTUL DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

**Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 378.014.5(043.2)**

TATIANA GHERȘTEGA

**MANAGEMENTUL CURRICULUMULUI UNIVERSITAR ÎN
CONTEXTUL AUTONOMIEI INSTITUȚIONALE**

Specialitatea 531.01 – Teoria generală a educației

**AUTOREFERATUL
tezei de doctor în științe pedagogice**

CHIȘINĂU, 2016

Teza a fost elaborată în cadrul Catedrei de Psihopedagogie și Management
Educațional a Institutului de Științe ale Educației

Conducător științific:

POGOLȘA Lilia, doctor habilitat în pedagogie, conferențiar universitar

Referenți oficiali:

1. **GUȚU Vladimir**, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar,
Universitatea de Stat din Moldova
2. **MUSTEAȚĂ Simion**, doctor în pedagogie, conferențiar universitar,
Universitatea Cooperatist Comercială din Moldova

Componența Consiliului științific specializat:

1. **ANDRIȚCHI Viorica**, *președinte*, doctor habilitat în pedagogie,
conferențiar universitar
2. **CARA Angela**, *secretar științific*, doctor în pedagogie, conferențiar
cercetător
3. **PATRAȘCU Dumitru**, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar
4. **COJOCARU Vasile**, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar
5. **DANDARA Otilia**, doctor habilitat în pedagogie, profesor universitar

Susținerea va avea loc la **7 iunie 2016, ora 14.00**, în ședința Consiliului
științific specializat D 38 531.01-06, specialitatea *Teoria generală a educației*
din cadrul Institutului de Științe ale Educației, mun. Chișinău, str. Doina, 104.

Teza de doctor și autoreferatul pot fi consultate la Biblioteca Institutului
de Științe ale Educației și pe pagina web a C.N.A.A. (www.cnaa.md)

Autoreferatul a fost expedit la 6 mai 2016.

Secretar al Consiliului științific specializat,

doctor în pedagogie, conferențiar cercetător _____ **Cara Angela**

Conducător științific, doctor habilitat

în pedagogie, conferențiar universitar _____ **Pogolșa Lilia**

Autor

_____ **Gherștega Tatiana**

© Gherștega Tatiana, 2016

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea și importanța problemei abordate. Transformările operate în ultimii ani în domeniul învățământului superior, declanșate în mod firesc din nevoia de schimbare, au ajuns tot mai mult să fie regândite din perspectiva compatibilității sistemului național de formare profesională cu cel european, dar și a integrării educaționale – treaptă necesară în integrarea politică, economică, valorică etc. Printre prioritățile schimbărilor se numără îmbunătățirea calității și a relevanței învățământului superior, astfel încât curriculumul universitar să corespundă necesităților în perpetuu schimbare ale studenților și cerințelor angajatorilor. În acest context, calitatea curriculumului universitar a devenit conceptul-cheie al politicilor educaționale, având o semnificație strategică și determinativă prin funcțiile și finalitățile sale în dezvoltarea socioeconomică a țării. Curriculumul universitar de calitate își are dimensiunile și demersurile sale, a căror realizare necesită aplicarea unui sistem de management eficient.

Descrierea situației în domeniul de cercetare și identificarea problemelor de cercetare. În condițiile sporirii cerințelor socio-economice, comunitare, educaționale și individuale față de învățământul superior, în genere, și față de curriculumul universitar, în speță, apare necesitatea conceptualizării și implementării unui management al curriculumului care să conducă la creșterea performanțelor academice și formarea specialiștilor de înaltă calificare pentru piața muncii.

Valoarea curriculumului și a managementului curriculumului universitar pentru formarea specialiștilor competenți și competitivi pe piața muncii este recunoscută atât la nivelul Uniunii Europene, precum și în Republica Moldova. Politicile promovate în Uniunea Europeană identifică, în mod clar, importanța modernizării curriculumului universitar din perspectiva: Declarației de la Bologna (1989); Convenției de la Lisabona (1997); Declarației de la Sorbona (1998); Comunicatului Conferinței de la Berlin (2003) etc.

Declarația de la Bologna (1989) – declarată drept *Magna Carta* a Universității Europene – consemnează principiile de funcționare a universității moderne: principiul întâi este cel al autonomiei universitare ca instituție, în care cercetarea și învățarea trebuie să fie independente moral și intelectual de orice autoritate politică și putere economică; cel de-al doilea principiu afirmă că învățământul și cercetarea trebuie să fie inseparabile, deci se precizează că libertatea în cercetare și învățământ este principiul fundamental al vieții universitare.

Aceste prevederi sînt clar stipulate în Declarația de la Lisabona a Asociației Universităților Europene (2007), stabilindu-se patru domenii ce caracterizează o universitate modernă:

- *autonomia organizațională* – libertatea universității de a-și determina structura, forma de conducere și relațiile de subordonare și responsabilitate;
- *autonomia financiară* – libertatea universității de asigurare a veniturilor și de alocare a resurselor financiare, stabilirea taxelor de studii, taxelor de cazare în cămine, a taxelor pentru serviciile prestate, taxelor de finanțare a cercetării universitare;
- *autonomia resurselor umane* – libertatea universității de a recruta și a selecta resurse umane calificate, responsabilitatea încheierii contractelor de muncă, stabilirea nivelului salariilor, sporului la salariu în funcție de valoarea potențialului uman;
- *autonomia academică* – libertatea și responsabilitatea universității de a dezvolta programe proprii de studii, definirea structurii și a conținutului curriculumului universitar, responsabilitatea asigurării calității acestor programe [23].

În legislația națională, autonomia universitară, inclusiv cea academică, este garantată de Codul Educației, art. 79: „autonomia universitară este garantată de stat și reprezintă cadrul instituțional în care se exercită libertățile academice asociate procesului educațional și cercetării, și, în special, celui curricular” [9].

Calitatea curriculumului și a managementului curriculumului universitar este una dintre cele mai importante cerințe atât pentru învățămîntul superior, în genere, cît și pentru fiecare instituție de învățămînt superior, în parte. Astfel, orice instituție de învățămînt superior, în contextul autonomiei universitare, este responsabilă – în mod autonom – de dezvoltarea politicilor curriculare instituționale.

Curriculumul și managementul curriculumului educațional au devenit obiectul multor studii și cercetări științifice ale savanților internaționali și naționali: F. Bobbit [49] (*fundamentarea teoriei și a modelului curriculumului centrat pe obiective*), R. Tyler [53] (*conceptualizarea paradigmei curriculare*), D’Hainaut [21] (*fundamentarea curriculumului centrat pe demersuri transdisciplinare*), J. Dewey [20] (*fundamentarea curriculumului centrat pe cel ce învață*), S. Cristea [14] (*conceptualizarea curriculumului structurat sferic*), A. Crișan [16] (*accentuarea laturi experimentale și experiențiale a curriculumului*), Vl. Guțu [29] (*conceptualizarea curriculumului de bază și a curriculumului universitar*),

V. Pâslaru, L. Papuc, I. Negură [40] (*fundamentarea epistemologică și praxiologică a curriculumului pedagogic universitar*), C. Platon [43] (*conceptualizarea evaluării cadrelor didactice universitare*), V. Gh. Cojocaru [10] (*conceptualizarea reformei manageriale în învățământul superior*), N. Velișco [46] (*dezvoltarea Planului-cadru pentru învățământul superior*), D. Patrașcu [41] (*dezvoltarea componentei tehnologice în cadrul curricular*), O. Dandara [18] (*proiectarea carierei*); T. Callo [8] (*fundamentarea teoretică a paradigmei integralității, integrarea cercetării și a învățământului superior*), S. Baciuc [4] (*fundamentarea teoriei și metodologiei managementului calității în învățământul superior*), V. Cojocaru [11] (*fundamentarea cadrului teoretic al managementului educațional*), V. Andrițchi [1, 2] (*fundamentarea managementului resurselor umane în învățământ*), N. Bucun [5, 6] (*conceptualizarea standardelor educaționale*).

Dacă cercetările menționate au avut drept obiect de cercetare curriculumul în diverse forme de manifestare, iar aspectele manageriale au fost tratate complementar, apoi cercetarea L. Pogolșa [45] completamente este dedicată problematicii managementului curriculumului (fundamentarea teoriei și praxiologiei managementului curriculumului preuniversitar).

Menționând nivelul înalt al cercetărilor în domeniul curriculumului, constatăm insuficiența cercetărilor în domeniul managementului curriculumului universitar, inclusiv în contextul autonomiei universitare. Este o situație determinată de mai mulți factori:

- lipsa structurilor naționale de cercetare și management al curriculumului universitar;
- dominarea demersului experiențial în promovarea managementului curriculumului la nivel instituțional;
- numărul insuficient de conceptori și manageri în domeniul curricular;
- lipsa unui referențial instituțional privind sistemul de funcții manageriale cu referire la curriculumul universitar;
- lipsa unui concept unitar al managementului curriculumului universitar etc.

Așadar, în teoria și practica învățământului superior s-a creat o situație, când, pe de o parte, teoria curriculumului devine factorul principal al dezvoltării învățământului superior prin integralitatea demersurilor sociale, economice și educaționale, iar pe de altă parte – problema curriculumului și a managementului curriculumului în condițiile autonomiei universitare rămâne cercetată insuficient, ceea ce condiționează elaborarea unui model conceptual unitar al managementului curriculumului universitar.

Pornind de la această contradicție, situația reală, dar și de la oportunitățile și strategiile naționale de dezvoltare a învățământului superior, formulăm **problema cercetării**: care sînt bazele epistemologice și praxiologice ale managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale, valorificate ierarhic de către structurile universitare abilitate asigurînd calitatea proiectării, implementării și monitorizării curriculumului universitar?

Scopul cercetării: determinarea bazelor teoretice și praxiologice ale managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale.

Obiectivele cercetării:

- Analiza abordărilor cu privire la curriculum și managementul curriculumului universitar.
- Identificarea și analiza tendințelor în dezvoltare a managementului curriculumului universitar pe plan național și internațional.
- Conceptualizarea managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale.
- Identificarea și examinarea condițiilor care determină funcționalitatea managementului curriculumului universitar.
- Validarea experimentală a modelului conceptual de management al curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale.
- Analiza calitativă și cantitativă a datelor experimentale obținute.

Baza epistemologică a cercetării o constituie: teoria sistemelor; teoria managementului educațional; teoria curriculumului; teoria finalităților; teoriile psihologice ale instruirii.

Metodologia cercetării: analiza literaturii de specialitate; modelarea teoretică; anchetarea, observația; metoda expertizei; experimentul pedagogic; metode statistice.

Noutatea științifică a cercetării constă în: fundamentarea teoretică a curriculumului universitar în calitate de obiect al managementului educațional din perspectiva psihocentrică și sociocentrică, culturală și profesională; *stabilirea* particularităților managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale: corelarea demersului pedagogic cu cel managerial, abordarea concentrică a demersurilor manageriale, corelarea „autonomie universitară – autonomie curriculară”; *conceptualizarea* managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale: abordarea paradigmatică, integralistă, teleologică, praxiologică, psihologică și factorială; *stabilirea* rolului condițiilor extracurriculare în realizarea managementului curriculumului

universitar: ierarhizarea, funcționalitatea, coerența, flexibilitatea, transdisciplinaritatea, racordarea la dimensiunea socioprofesională; *elaborarea* referențialului funcțiilor cu referire la structura managerială în calitate de mecanisme al realizării managementului curriculumului universitar: diagnosticarea, conceptualizarea, proiectarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea, reglarea, comunicarea.

Problema științifică soluționată constă în determinarea bazelor epistemologice și praxiologice ale managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale valorificate ierarhic de către structuri instituționale, asigurând calitatea proiectării, implementării și monitorizării curriculumului universitar.

Semnificația teoretică a cercetării rezidă în:

- dezvoltarea teoriei curriculumului educațional prin definirea conceptului de curriculum universitar și structurarea acestuia pe domenii, cicluri, programe de formare academică;
- dezvoltarea teoriei managementului curriculumului universitar prin definirea acestui fenomen și stabilirea conexiunii dintre curriculum și management educațional;
- modelizarea managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei universitare: structuri, principii, funcții, dimensiuni.

Valoarea aplicativă a cercetării este reprezentată de:

- aplicarea rezultatelor cercetării în instituțiile de învățământ superior;
- aplicarea rezultatelor în formarea conectorilor de curricula și a managerilor de curricula;
- utilizarea recomandărilor în promovarea modelului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale.

Tezele științifice înaintate spre susținere:

1. Managementul curriculumului universitar, conceput în baza integralizării cadrului managerial și celui curricular și realizat în condițiile autonomiei instituționale reprezintă un (sub)sistem și un proces de conceptualizare, proiectare, implementare și monitorizare a curriculumului în diferite ipostaze de funcționare.
2. Modelul conceptual de management al curriculumului universitar se axează pe:
 - teoria sistemelor: *interconexiunea elementelor structurale constituente;*
 - teoria generală a curriculumului: *paradigma sociocentrică și psihocentrică centrată pe rolul prioritar al finalităților*

învățământului superior;

- teoria finalităților: *abordarea teleologică a competențelor din perspectiva psihologică, pedagogică și propriu zis, curriculară;*
 - teoriile psihologice ale instruirii (principii și legități) și ale personalității (factori de formare a personalității absolventului);
 - teoria managementului educațional: *interacțiunea demersurilor de conceptualizare, proiectare, implementare, monitorizare, dezvoltare, comunicare.*
3. Factorii determinanți (condițiile externe și interne) ai funcționalității managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale țin de: conceperea curriculumului academic în raport cu trei cicluri ale învățământului superior; raportarea la prevederile Cadrului European al Calificărilor și Cadrului Național al Calificărilor, dezvoltarea sistemelor interne de asigurare a calității.
4. Abordarea ciclică a demersurilor manageriale raportate la fiecare dimensiune a managementului curriculumului universitar completează cadrul funcțional al structurilor organizaționale și științifico-didactice abilitate, evidențiind prioritățile pentru fiecare din ele, dar și aspectele de interconexiune, asigurând în așa fel eficiența managementului curriculumului, și, respectiv, a formării profesionale a studenților.

Experimentul s-a realizat în: Universitatea Tehnică a Moldovei; Universitatea de Stat „Alecru Russo” din Bălți; Academia de Studii Economice a Moldovei.

Aprobarea rezultatelor științifice s-a realizat prin diverse publicații, seminare, discuții, elaborarea actelor normative în domeniul învățământului superior. Aspecte ale cercetării au fost promovate în cadrul conferințelor științifice în anii 2013-2016: Conferința științifică internațională USM „Învățământul universitar și piața muncii: conexiuni și perspective”, 21.11.2014; Conferința științifico-practică internațională US Comrat „Știință, educație, cultură”, 11.02.2015; Conferința științifică internațională IȘE „Școala modernă: provocări și oportunități”, 05-07.11.2015; Conferința științifico-practică internațională US Comrat „Știință, educație, cultură”, 04.02.2016.

Publicații la tema tezei: Rezultatele cercetării sînt reflectate în 2 articole în reviste de circulație națională, 4 articole în colecțiile conferințelor științifice internaționale și într-o monografie colectivă.

Sumarul compartimentelor tezei. Teza include: introducere, trei capitole,

concluzii generale și recomandări, bibliografie din 195 de titluri, 3 anexe, 20 de tabele, 19 figuri. Volumul tezei conține 137 de pagini de text de bază.

Cuvinte-cheie: curriculum universitar, autonomie universitară, management al curriculumului, model conceptual de management al curriculumului universitar, diagnosticare, conceptualizare, proiectare, implementare, monitorizare, evaluare.

CONȚINUTUL TEZEI

În **Introducere** sînt prezentate premisele teoretice și practice care fundamentează actualitatea și importanța problemei abordate, sînt formulate scopul, obiectivele și noutatea științifică a cercetării. Este argumentată importanța teoretică și valoarea aplicativă a lucrării și modul în care s-a făcut aprobarea rezultatelor cercetării.

În capitolul 1, „**Cadrul analitic al managementului curriculumului universitar în contextul autonomiei instituționale**”, se analizează curriculumul în diferite ipostaze în plan sincron și diacronic din perspectiva pedagogică și managerială, se deduce și se formulează un set de repere/orientări în vederea conceptualizării managementului curriculumului universitar, se analizează problematica managementului curriculumului și se deduc principiile managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale.

Evoluția curriculumului ca fenomen se încadrează într-o ordonare istorică cu referire la semnificațiile atribuite conceptului de curriculum: etapa premodernă/tradițională (sec.XVII-sec.XIX); etapa modernă (prima jumătate a sec.XX), etapa postmodernă (a doua jumătate a sec.XX). Evoluția acestor semnificații a fost una spectaculoasă: de la curriculum ca curs/programa de studii la curriculum ca teorie și paradigmă pedagogică. Generalizînd definițiile și abordările curriculumului (V.Dewey, T.Bobbitt, R.Tyler, G.Mialaret, J.Kerri, P.Hirst, S.Cristea, D.Potolea, I.Negreț-Dobridor, V.Guțu etc.) deducem următoarele prevederi:

1. Curriculumul, *în sens larg*, la nivel de politici educaționale, definește sistemul de procese decizionale manageriale care preced, acompaniază și urmează conceptualizarea, proiectarea, implementarea, evaluarea/monitorizarea și reglarea continuă și didactică a materiei, substanței curriculare.

În sens restrîns, curriculumul desemnează sistemul documentelor de tip reglator și normativ în cadrul cărora se consemnează finalitățile, conținuturile și activitățile de învățare.

2. Curriculumul ca paradigmă și teorie, în viziunea postmodernă, se axează pe interconexiunea abordărilor psihocentrice și sociocentrice a educației reflectând rolul prioritar al finalităților educaționale (S.Cristea, I.Negreț-Dobridor, V.Guțu).
3. Curriculumul ca sistem este un construct constituit din componente, aflate în permanentă conexiune și interdependență, și în același timp, fiecare componentă poate realiza funcțiile specifice proprii concrete cu anumite obiective/finalități (vezi: Fig.1).

În contextul acestor prevederi se identifică cel puțin șase componente ale curriculumului universitar care se află în permanentă interdependență, și interacțiune și în mare parte determină eficiența/calitatea învățământului superior: curriculum concept/concepție, curriculum domeniu, curriculum structură, curriculum produs, curriculum conținut, curriculum proces (acțiune). Structura acestor componente se încadrează în logica construirii (sub)sistemelor educaționale cu intrări și ieșiri, funcții proprii, specifice în cadrul dezvoltării/funcționării ciclice și pe spirală.

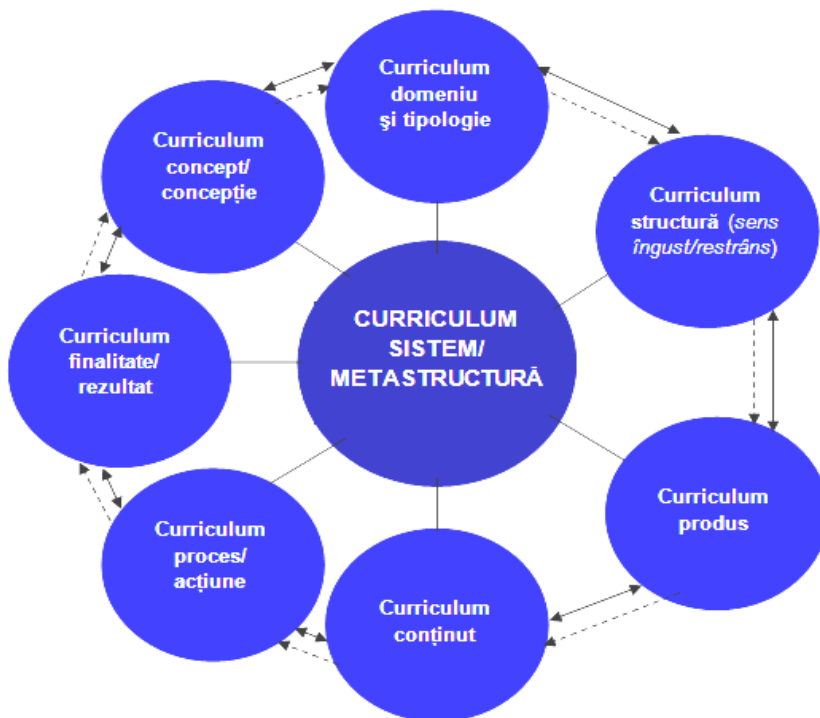

Fig.1. Curriculumul universitar ca sistem (metastructură) [29]

Analiza diferitor abordări și concepte referitor la curriculum, ne permite să deducem și să formulăm un set de repere/orientări în vederea conceptualizării managementului curriculumului universitar:

- curriculumul paradigmă și teorie angajează și determină interconexiunea cadrului managerial și conceptual în structura managementului curriculumului;
- curriculumul ca sistem determină dimensiunea structurală a managementului curriculumului cu respectivele procese și acțiuni specifice fiecărui element de sistem;
- curriculumul ca produs angajează dimensiunea proiectivă specifică fiecărui document curricular în parte;
- curriculumul ca proces determină clar demersurile de: proiectare, implementare, monitorizare, reglare, predare-învățare-evaluare;
- curriculumul ca finalitate angajează procedurile manageriale de stabilire și evaluare a finalităților, în cazul dat, a celor academice.

Deși domeniul managementului curriculumului se conturează ca prioritate pentru cercetarea pedagogică, problematica organizării activității manageriale; coordonării și monitorizării implementării produselor proiectării curriculare, diagnosticării, evaluării continue și reglării operative a implementării proiectelor curriculare; evaluării multilaterale a produselor curriculare se regăsesc în măsură redusă în cercetarea curriculară [48, p.6]

Managementul curriculumului, fiind parte componentă a managementului educațional, poate fi privit ca o dimensiune relativ autonomă, avînd specificul și caracteristicile proprii:

- dihotomia obiectului managerial - resursele umane și curriculumul propriu-zis;
- corelarea funcțiilor manageriale și a funcțiilor curriculare;
- caracterul continuu al dezvoltării curriculumului.

Analiza studiilor ce vizează managementul general, managementul educațional și al curriculumului universitar, precum și fundamentele teoretice generale, duc la definiția managementului curriculumului universitar. *Managementul curriculumului universitar, în accepțiunea noastră, presupune un sistem complex de acțiuni manageriale care preced, însoțesc și urmează diagnostică, conceptualizarea, proiectarea, elaborarea, implementarea, evaluarea, monitorizarea permanentă și dinamică a setului de experiențe de învățare oferite de universitate și*

conceptualizează ansamblul de documente de tip reglator sau de altă natură în cadrul cărora se consemnează experiențele de învățare.

Conceptualizarea managementului curriculumului universitar presupune identificarea clară a dimensiunilor/elementelor acestui fenomen. Aceste dimensiuni/elemente se deduc din însăși esența și conceptul curriculumului și al managementului educațional.

Abordarea managerială și pedagogică a managementului curriculumului universitar ne permite să deducem următoarele prevederi ale managementului curriculumului universitar:

- corelarea dimensiunii manageriale și pedagogice pe verticală și orizontală în cadrul managementului curriculumului universitar (abordarea praxiologică presupune integralizarea tuturor activităților în cadrul unei abordări interdisciplinare);
- abordarea dublă concentrică a dimensiunii manageriale în cadrul managementului curriculumului universitar (principiul asigură aplicarea aceluiași instrumente/mijloace manageriale la nivel de sistem curricular și la nivel de subsisteme curriculare);
- specificarea acțiunilor manageriale în raport cu tipologia curriculumului proiectat;
- stabilirea acțiunilor dominante în raport cu componenta managerială și tipologia curriculumului. De exemplu, conceptualizarea curriculumului presupune două activități dominante: organizarea și motivarea conectorilor de curricula și investigarea și producerea unui concept al curriculumului raportat la politicile educaționale existente sau de perspectivă;
- conducerea participativă în cadrul managementului curriculumului universitar (asigurarea unei comunicări eficiente între toți participanții în acest proces);
- funcționarea structurilor și grupurilor permanente și temporare în cadrul managementului curriculumului universitar determinat teleologic (obiectivele pe termen lung se realizează de grupuri permanente, iar obiectivele pe termen scurt – de grupuri temporare);
- dezvoltarea continuă a curriculumului universitar. Acest principiu este dedus din logica funcționării paradigmelor curriculare la etapa postmodernă și contextualizată în permanentă schimbare. Transferul principiului dat în dimensiunea praxiologică presupune crearea mecanismelor de monitorizare, reconceptualizare, reproiectare, construcție, reconstrucție permanentă a curriculumului în toate formele

sale de manifestare.

Prevederile deduse ghidează întregul proces al managementului curriculumului prin transpunerea acestora în indicatori, norme și acțiuni concrete raportate la diferite componente ale managementului curriculumului universitar: diagnosticare, conceptualizare, concepere/proiectare, implementare, monitorizare/evaluare [30, p. 109-112].

În capitolul 2, „**Conceptualizarea managementului curriculumului universitar în contextul autonomiei instituționale**”, se fundamentează modelul conceptual de management al curriculumului universitar din perspectivă teoretică și praxiologică, se identifică sistemul de condiții care determină funcționalitatea și eficiența managementului curriculumului universitar.

Conceptualizarea managementului curriculumului necesită o abordare sistemică, adică integrarea într-o abordare unitară a diferitelor căi de perfecționare a componentelor acestuia, într-un cadru de referință, și raportarea lor la finalitățile respectivului proces. În contextul dat, curriculumul este considerat a fi un sistem (care face parte dintr-un macrosistem), iar elementele sale componente sînt subsisteme. Subsistemele ce formează un sistem interacționează, fiind guvernate de propriile obiective, dar se supun finalmente legițăților sistemului.

Trebuie să menționăm un șir de avantaje privind abordarea sistemică a managementului curriculumului:

1. Sistemul este încadrat într-un macrosistem căruia i se subordonează și contribuie la realizarea finalităților acestuia.
2. Scoate în evidență interrelațiile sistemului Managementului Curriculumului cu macrosistemul - sistemul educațional din care face parte.
3. Structura sistemului Managementului Curriculumului este determinată de subsistemele componente (concepere, implementare, evaluare etc.) și relațiile dintre ele.
4. Interrelațiile dintre sisteme pot fi de tip cauză-efect.
5. Subsistemele sînt guvernate de obiectivele lor, care reies din obiectivele sistemului și macrosistemului.
6. Subsistemele contribuie, prin propriile obiective, la realizarea finalităților sistemului.
7. Sistemele se caracterizează prin funcționalitate.
8. Eficiența funcționalității sistemului rezultă din, măsura în care a fost atinsă finalitatea respectivă.

În contextul acestor idei, Managementul Curriculumului, ca sistem, constă dintr-un ansamblu unitar de elemente care se află în legătură reciprocă, acționează între ele, sînt interdependente și formează o unitate specifică cu mediul. Managementul Curriculumului ca sistem este integrat în cadrul unui sistem superior (este parte componentă a ME, procesului educațional, organizației academice, iar elementele lui sînt subsisteme de ordin inferior, prezentîndu-se drept caracteristici de sistem prin structuri, domenii, acțiuni, organizate pentru realizarea unei anumite finalități.

În consecință, teoria sistemelor ne permite să deducem reperul abordării sistemice ale managementului curriculumului universitar.

Un alt reper de fundamentare a managementului curriculumului universitar ține de **teoria generală a curriculumului**, care în contextul postmodernismului se abordează în plan paradigmatic.

Paradigma reprezintă o construcție mentală, care oferă unei societăți, unei comunități științifice sau unui domeniu de cunoaștere o bază necesară pentru crearea unei identități de sine, pentru soluționarea unor probleme sau situații problematice cu care se confruntă.

Paradigma curriculumului se axează pe afirmarea rolului prioritar al finalităților educației, la nivelul oricărui proiect pedagogic. În funcție de finalități se structurează și celelalte elemente ale modelului curricular de abordare a instruirii, adică metodele de predare-învățare, strategiile de evaluare și conținuturile. Această paradigmă, abordează educația la nivel global, deoarece ea are în vedere toate componentele fundamentale ale acesteia: funcția centrală (formarea și dezvoltarea personalității individului) și structura de bază (relația educator-educat), finalitățile care stau la baza oricărui proiect de formare și dezvoltare a personalității, conținuturile și formele generale ale educației, realizabile prin activitățile din cadrul sistemului și procesului de educație/învățămînt și metodologia de predare-învățare-evaluare [19, p.105-107].

Teoria finalităților face parte din ansamblul reperelor conceptuale privind conceperea managementului curriculumului universitar.

Din perspectivă teleologică, finalitatea exprimă intenții sau scopuri angajate cu referire la diferite niveluri/aspecte/dimensiuni de educație, proces de învățămînt, activități de predare-învățare concrete. Prin intermediul principalelor lor componente – scopurile, obiectivele, competențele – finalitățile asigură abordarea teleologică a educației care identifică prezența factorului conștient, intențional, determinat în proiectarea oricărei activități sau acțiuni cu funcție formativă explicită.

Finalitățile, în plan teleologic, se proiectează la grad diferit de generalitate și complexitate pe termen lung, mediu și scurt și reprezintă un instrument de orientare a educației și a acțiunilor educaționale concrete.

Finalitățile educației – ca unități dinamice dintre ideal, scop și obiective/ competențe – sînt rezultatul unor opțiuni mereu în schimbare și, ca atare, ele nu pot fi prescrise odată pentru totdeauna. Ele trebuie să permită deschideri față de valori variate, înnoite, care să dinamizeze atît individul, cît și societatea.

Un alt cadru de referință se axează pe două categorii de repere importante privind constituirea/fundamentarea managementului curriculumului universitar: *repere privind teoriile psihologice ale instruirii* și *repere privind teoriile personalității*.

Psihologia ca știință despre psihic și despre legitățile activității psihice studiază procesul învățării ca o dimensiune a activității umane: succesiunea dinamică a motivărilor psihice și a comportamentelor; specificul legităților activităților de învățare; raportul dintre învățare, dezvoltare și formare; condițiile individuale ale învățării; caracteristice tipologice ale personalității etc.

Managementul curriculumului își asigură eficacitatea și eficiența axîndu-se pe *teoriile personalității*. Calea spre un model al personalității constă în aprofundarea procesului de personalizare, de interiorizare, subiectualizare a normelor sociale, concomitent și corelat cu operația de proiectare, obiectivare și obiectivizare a trăirilor interne, de integrare a acestor sisteme psihice individuale în suprasistemul conștiinței sociale. Curriculum universitar este orientat spre formarea personalității, iar managerii de curriculum - spre organizarea condițiilor optime de realizare a acestui proces.

Teoriile conducerii reliefează ideea de bază că personalitatea, comportamentul, stilul și caracterul relației dintre manager și obiectul conducerii influențează eficiența actului managerial, inclusiv al managementului curriculumului, cele mai reprezentative teorii ale conducerii au fost analizate în primul capitol, în care au fost deduse următoarele prevederi privind conceptualizarea managementului curriculumului universitar:

- a) Conceptul general de management este valabil și pentru managementul curriculumului.
- b) Managementul curriculumului face parte din structura managementului educațional avînd specificul și caracteristicile proprii.

- c) Funcțiile managementului - diagnosticare, proiectare, organizare/ implementare, evaluare/ monitorizare - devin și funcțiile managementului curriculumului.
- d) Principiile managementului resurselor umane sînt valabile și pentru concepatorii de curricula și cadrele didactice care implementează curricula respective.
- e) Managementul curriculumului, totodată, face parte din sistemul managementului calității ca rezultat și ca instrument de asigurare a calității în învățămîntul superior.

Integralitatea reperelor teoretice (manageriale, pedagogice, psihologice...) din perspectiva abordării sistemice structural-funcționale și raportarea acestora la dimensiunea managementului curriculumului universitar, permite identificarea și argumentarea demersurilor praxiologice ale sistemului managementului curriculumului universitar.

Abordarea structural-funcțională a managementului curriculumului universitar se axează pe doi factori: diferențierea raporturilor funcțiilor de bază și integralitatea concomitentă a acestora; cantitatea acțiunilor necesare privind asigurarea funcționării sistemului de management al curriculumului universitar/instituțional. Din această perspectivă determinăm două structuri ale managementului curriculumului universitar: una axată pe niveluri ierarhice de luare a deciziilor privind politicile curriculare instituționale și alta – axată pe niveluri de consultare, dezvoltare curriculară (Fig.2 și 3).

În cadrul cercetării date, definirea *autonomiei universitare* presupune capacitatea universității de a lua decizii privind viziunea, misiunea, profilul academic, introducerea sau eliminarea programelor de studiu, elaborarea propriilor politici educaționale și curriculare, modalitățile de asigurare a calității curricula și de implementare a rezultatelor cercetărilor științifice.

Subsistemul *structural-funcțional* al managementului curriculumului universitar include următoarele componente:

- 1) misiunea și obiectivele instituției;
- 2) nivelul de conducere: rectorat, facultate, catedră/departament;
- 3) obiectul managementului pentru fiecare nivel de conducere;
- 4) conținutul activității fiecărui subiect al managementului;
- 5) interconexiuni dintre componentele structural-funcționale ale managementului curriculumului;
- 6) criteriile de eficiență ale managementului curriculumului universitar.

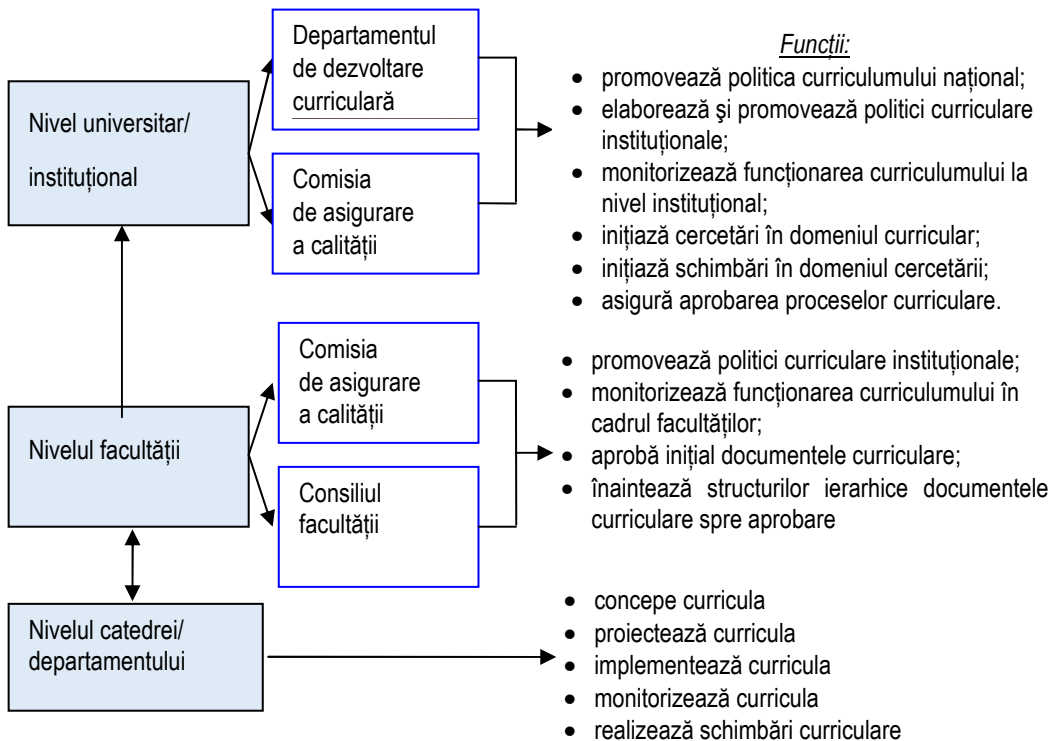

Fig.2. Structura ierarhică a managementului curriculumului universitar

Autonomia universitară permite fiecărei instituții de învățământ superior de a stabili structuri specifice cu funcții respective. Însă nici o instituție nu poate concepe un management al curriculumului fără a ține cont de principii și mecanisme actuale de realizare a acestui proces, testate în științele educației și în practica universitară.

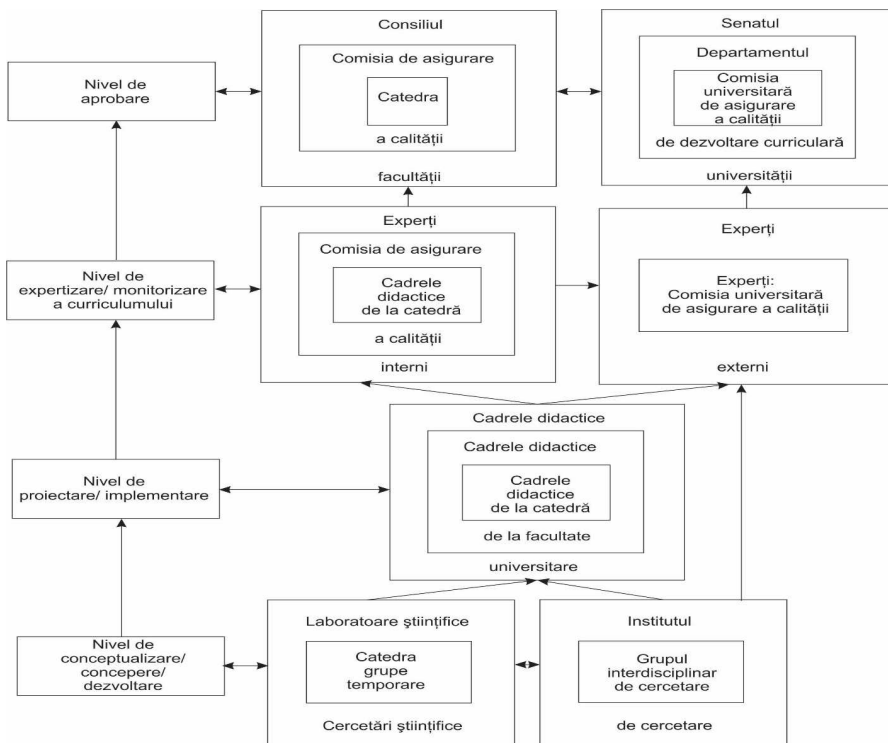

Fig.3. Structura factorială a managementului curriculumului universitar

În contextul abordării structurii managementului curriculumului universitar, trebuie de constatat că, în cadrul etapelor interconexe a ciclului managerial există o etapă/stadiul specific de care depinde calitatea funcționării curriculumului universitar. Această situație o putem denumi ca „organizare a executării deciziilor”. Această activitate managerială presupune formarea și reglarea conexiunilor necesare între structurile organizaționale, prin intermediul modalităților, mijloacelor, necesare pentru atingerea obiectivelor propuse (Tabelul 1).

Tabelul 1. Conținutul funcțional al managementului curriculumului
universitar: dimensiunea organizațională

Funcția managerială	Departamentul Dezvoltare curriculară	Comisiile de asigurare a calității	Catedra / Departamentul
1. Analitico-informațională	<ul style="list-style-type: none"> Formează o bază de date privind starea actuală a curriculumului universitar. 	<ul style="list-style-type: none"> Organizează colectarea analitică și prelucrarea informației privind starea actuală a curricula universitare. 	<ul style="list-style-type: none"> Organizează, analizează și prelucrează informația privind structura actuală a curricula pe domenii profesionale respective; Elaborează instrumentarul de informare și analizează a curriculumului.
2. Motivațională	<ul style="list-style-type: none"> Stabilește orientările de dezvoltare curriculară în raport cu strategia dezvoltării universitare; Propune modalități de motivare a cadrelor didactice pentru activitatea de dezvoltare curriculară. 	<ul style="list-style-type: none"> Stabilește orientările de dezvoltare curriculară prin analiza strategiilor propuse de facultăți și catedre; Analizează propuneri de motivare a cadrelor didactice pentru activitatea de dezvoltare curriculară. 	<ul style="list-style-type: none"> Stabilește orientările concrete de dezvoltare curriculară și creează condiții pentru cadrele didactice de a realiza acest proces; Stabilește avantajele dezvoltării curriculare în raport cu una sau alta abordare.
3. Proiectare/ pronosticare	<ul style="list-style-type: none"> Stabilește problemele și pronosticurile posibile de dezvoltare curriculară; Formulează politici de dezvoltare curriculară la nivel instituțional; Gestionează proiectarea curriculumului la nivel instituțional. 	<ul style="list-style-type: none"> Realizează evaluarea procesului de proiectare curriculară la nivel instituțional și al facultății 	<ul style="list-style-type: none"> Conceptualizează demersul dezvoltării curriculare; Proiectează curricula pe discipline, pe domenii profesionale.
4. Organizare/ executare/ implementare	<ul style="list-style-type: none"> Creează condiții de dezvoltare curriculară la nivel instituțional; Coordonează activități de implementare curricula la nivel instituțional. 	<ul style="list-style-type: none"> Monitorizează implementarea curriculumului la nivel instituțional și al facultății. 	<ul style="list-style-type: none"> Realizează procesul de implementare a curricula; Formează cadrele didactice pentru implementarea curricula; Implică studenții în procesul de dezvoltare curriculară; Experimentează curricula.
5. Monitorizare/ evaluarea curriculumului universitar	<ul style="list-style-type: none"> Asigură monitorizarea și evaluarea curricula la nivel instituțional. 	<ul style="list-style-type: none"> Monitorizează și evaluează curricula prin implicarea experților interni și externi; Propune sugestii de reglare a curricula universitară. 	<ul style="list-style-type: none"> Monitorizarea operațională a curricula; Evaluarea inițială a produselor curriculare.
6. Reglare/ corecție a curricula universitară	<ul style="list-style-type: none"> Modernizează politici curriculare instituționale; Creează condiții de modernizare curriculară la nivel instituțional. 	<ul style="list-style-type: none"> Inițiază proceduri privind modernizarea curriculumului universitar. 	<ul style="list-style-type: none"> Realizează moduluri respective; Propune noi abordări; Asigură cercetări curriculare.

Organizarea în cadrul structurii managementului curriculumului universitar este orientată asupra identificării obiectului și subiectului de conducere și a determinării drepturilor și competențelor fiecărei verigi

manageriale. Noi ne-am referit la trei verigi principale: catedra, comisia de asigurare a calității, departamentul de dezvoltare curriculară.

Așadar, managementul curriculumului universitar, conceput în baza integrării cadrului managerial și celui curricular, reprezintă un sistem și un proces de conceptualizare, proiectare, implementare și monitorizare a curriculumului în diferite ipostaze de proiectare/funcționare. Integrarea prin modelarea teoretică și praxiologică este o formă de sinteză și structurare a elementelor constituente într-un construct unitar. Aplicarea acestui mecanism în vederea modelării managementului curriculumului universitar ne-a permis să identificăm și să stabilim elementele constitutive și conexiunile între ele: funcții, activități, resurse umane, produse.

Această abordare a managementului curriculumului universitar poate fi prezentată grafic (Fig.4).

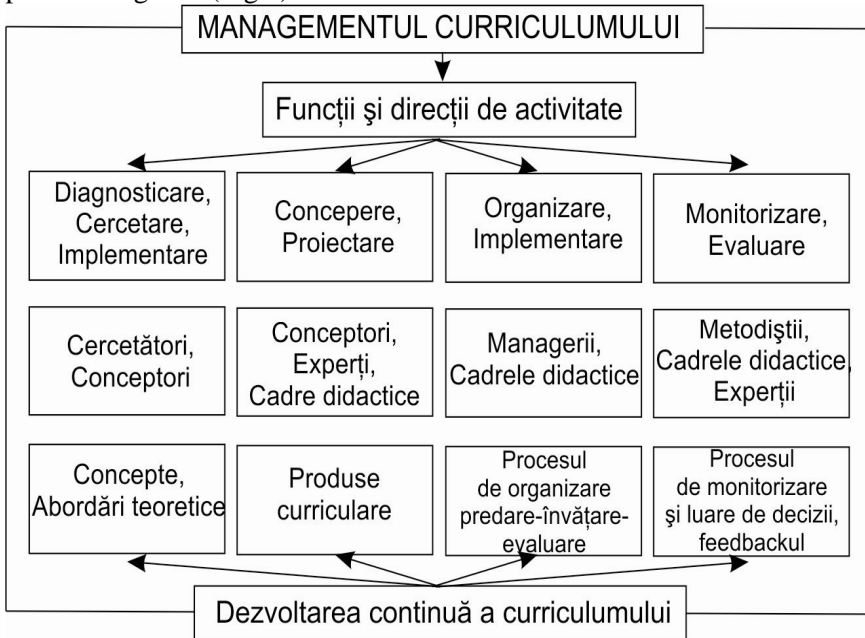

Fig. 4. Abordarea grafică a managementului curriculumului universitar

În acest context, structurile manageriale instituționale vor asigura logistic și organizațional realizarea ciclică a demersurilor manageriale în variantă conceptuală raportate la dimensiuni de construcție curriculară: cercetare, conceptualizare, diagnosticare, proiectare, implementare, monitorizare/evaluare. Iar conceptorii de curricula vor realiza acțiunile

respectiv raportate strict la curriculum ca obiect al managementului educațional.

Așadar abordarea privind dezvoltarea curriculumului academic înglobează și integrează dimensiunea managerială și cea pedagogică (cercetare, conceptualizare, proiectare, implementare, monitorizare) într-un model conceptual de management al curriculumului universitar (Fig.5).

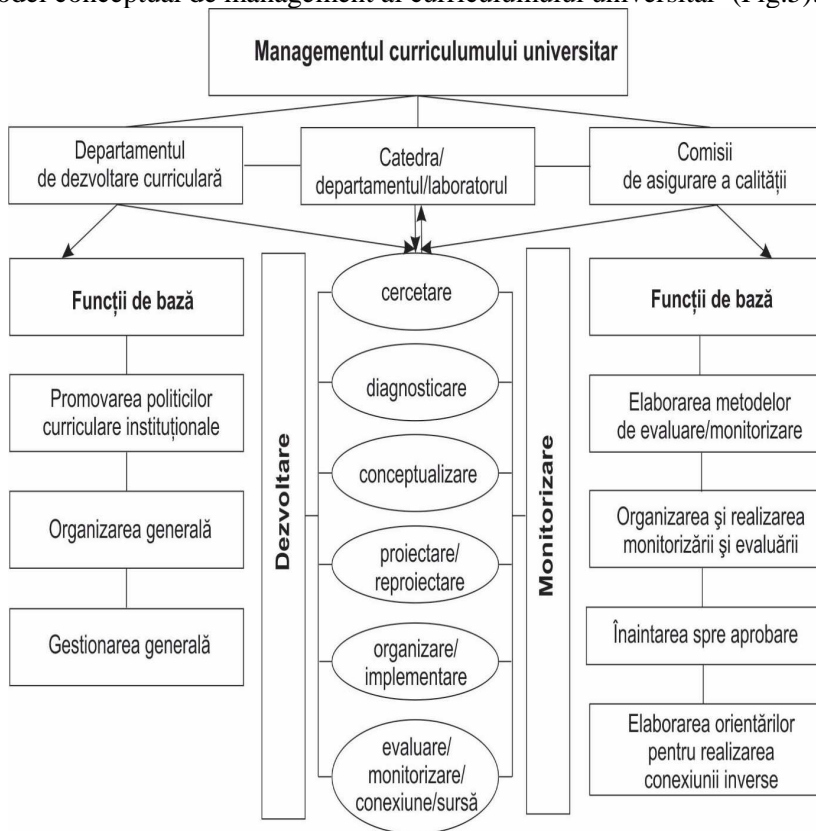

Fig. 5. Modelul conceptual de management al curriculumului universitar

Realizarea eficientă a managementului curriculumului universitar depinde de factori externi și interni [24].

Din perspectiva factorilor externi (magna Carta universitară, Declarația de la Bologna, sinergia dintre învățământul superior și cercetare) am dedus următoarele prevederi privind managementul curriculumului universitar:

- Generarea curriculumului universitar în raport cu trei cicluri ale învățământului superior pornind de la finalități/competențe specifice fiecărui ciclu. În acest sens Proiectul TUNING este considerat o sursă de inspirație pentru concepătorii de curricula.
 - Dezvoltarea curriculumului raportat la prevederile Cadrului European al Calificărilor și Cadrul Național al Calificărilor. Curriculumul are în acest caz o referință social-profesională, iar universitățile se racordează la piața muncii prin asigurarea unor achiziții relevante pentru piața muncii.
 - Asigurarea compatibilității sistemelor de învățământ superior, și a transparenței diplomelor, implementarea ECTS și *Diploma Supplement* generează schimbări conținutale pe dimensiunea inter- și transdisciplinarității, plenidisciplinarității (proiectarea competențelor de a rezolva probleme și situații complexe), dar și cele procesuale de predare-învățare centrate pe student.
 - Introducerea sistemului de credite transferabile a generat restructurarea disciplinelor academice (obligatorii, opționale, facultative) și a modalităților de evaluare a rezultatelor academice (evaluarea competențelor).
 - Fundamentarea unei concepții și metodologii, acțiuni concrete privind conceperea unui curriculum universitar.
 - Armonizarea Planurilor de învățământ, curricula pe discipline, Cadrului Național al Calificărilor cu procesul de predare-învățare-evaluare.
 - Dezvoltarea sistemelor interne de asigurare a calității în procesul de predare-învățare-evaluare și de management curricular.
- Un alt aspect al construcției curriculare ține de factori/ condiții interne: metodologice și instituționale.

Primele țin de:

- Experiența proiectării și aplicării curriculumului în Republica Moldova;
- Politicile curriculare promovate în documentele oficiale;
- Starea actuală a curriculumului universitar.

Alt grup de factori/ condiții țin de instituția de învățământ superior concretă, în care se realizează procesul de construcție/reconstrucție curriculară:

- *percepția* pozitivă și înțelegerea perspectivelor de dezvoltare curriculară în cadrul instituției;

- motivarea cadrelor didactice pentru participare activă în construcția/reconstrucția curriculară;
- crearea condițiilor logistice privind realizarea managementului curriculumului universitar;
- formarea cadrelor didactice, conectorilor de curricula, managerilor de curricula privind construcția/reconstrucția curriculară.

În acest sens, menționăm că managerii de curricula trebuie să cunoască principalele abordări și concepte cu referire la curriculum din perspectiva demersurilor și funcțiilor unui management al curriculumului, iar conectorii de curricula trebuie să cunoască curriculumul ca paradigmă pedagogică în toate ipostazele și metodologia de construcție/reconstrucție și dezvoltare curriculară.

În capitolul 3, „**Validarea experimentală a modelului conceptual de management al curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale**”, se descrie designul cercetării experimentale, procesul și modalitatea de stabilire a eficienței managementului curriculumului universitar.

Experimentul pedagogic s-a realizat în condiții de autonomie instituțională în cadrul a trei instituții de învățământ superior: Universitatea Tehnică a Moldovei, Universitatea de Stat „*Alecu Russo*” din Bălți și Academia de Studii Economice din Moldova.

Experimentul a fost realizat în trei etape:

- *Prima etapă* – realizarea studiului inițial privind starea actuală a managementului curriculumului universitar.
- *A doua etapă* – de intervenție managerială și metodologică.
- *A treia etapă* – realizarea unui studiu final privind dinamica schimbării managementului curriculumului universitar.

Particularitățile experimentului pedagogic țin de următoarele aspecte:

- Universitățile implicate în acest proces se caracterizează prin propria experiență în domeniul curricular, structuri manageriale specifice, nivel de produse curriculare și nivelul de competențe a cadrelor didactice în proiectare curriculară.
- Experimentul are drept scop de a stabili în ce măsură modelul conceptual de management al curriculumului universitar este eficient și asigură funcționalitatea curricula universitare.

În conformitate cu scopul și modelul conceptual de management al curriculumului universitar, au fost determinate trei categorii de indicatori:

- *Prima categorie*: condiții instituționale de funcționare a

managementului curriculumului universitar.

- *A doua categorie:* calitatea produselor curriculare (curricula pe discipline) și impactul acestora asupra rezultatelor academice.
- *A treia categorie:* eficiența managementului curriculumului universitar (aspect organizațional).

Experimentul pedagogic de validare a modelului conceptual de management al curriculumului universitar a fost organizat în condițiile reale de funcționare instituțională, gestionat de către experți-formatori și coordonat de noi.

Realizarea primei etape a experimentului a demonstrat că starea actuală a managementului curriculumului în instituțiile de învățământ superior (experimentală și de control) se caracterizează prin următoarele:

- Structurile organizaționale nu realizează complexitatea funcțiilor manageriale cu referire la curriculum;
- Structurile organizaționale nu dispun de o concepție și metodologie de gestionare și construcție/reconstrucție curriculară;
- Managerii și cadrele didactice/ conectorii de curricula, în mare parte, nu sînt la curent cu nevoile abordării curriculare, dar și manageriale;
- Curricula pe discipline expertizate în mare parte nu corespund prevederilor actuale de construcție curriculară.

Experimentul de intervenție managerială și pedagogică, în contextul autonomiei instituționale, în cadrul managementului curriculumului universitar s-a axat pe trei dimensiuni interconexe:

- Formarea managerilor în domeniul curricular la nivel instituțional și la nivel de facultate din perspectiva modelului conceptual de management al curriculumului universitar, fundamentat în cercetare;
- Formarea cadrelor didactice în calitate de conectori de curriculum pe discipline din perspectiva abordării postmoderne curriculare;
- Managementul construcției/reconstrucției curriculumului pe discipline în cadrul realizării interconexe a demersurilor manageriale și celor pedagogice (de construcție curricula).

Experimentul s-a efectuat în baza unui program experimental constituit din trei dimensiuni interconexe. Coordinarea realizării programului a fost efectuată de noi, iar executarea diferitor aspecte ale programului – de către experții interni, formați în cadrul cercetării noastre.

Astfel, pregătirea managerilor în domeniul curriculumului s-a efectuat pe parcursul lunilor septembrie-noiembrie 2014 la ASEM, în procesul de formare fiind antrenați 5 manageri. Formarea cadrelor didactice în calitate

de concepatori de curricula s-a efectuat pe parcursul lunilor septembrie-decembrie 2014 (8 cadre didactice, autori de curricula).

- Conceptualizarea și proiectarea curricula pe discipline (Fundamentele managementului organizației; Cultura afacerilor; Sisteme de planificare în afaceri; Managementul producției; Bazele antreprenoriatului; Managementul calității; Managementul riscurilor în afaceri; Managementul corporativ; Macroeconomie; Microeconomie) și realizarea managementului efectuat întregului ciclu curricular, de structurile manageriale, instituționale și cele ale facultăților au avut loc din ianuarie 2015 pînă în iunie 2015.

Specificul experimentului pedagogic constă în realizarea acestuia în condițiile reale ale funcționării managementului curriculumului universitar, prin introducerea și inserția a prevederilor conceptuale de management curricular propus în cercetare.

Proiectele și scenariile de intervenție managerială și pedagogică în construcție/ reconstrucție curriculară au fost axate pe formarea activă/ interactivă a competențelor respective.

După finalizarea fazei active a experimentului pedagogic (ianuarie-mai 2015), a fost realizat un studiu-evaluare postexperimentală a efectului managementului curriculumului universitar în condițiile reale de autonomie instituțională.

Evaluarea postexperimentală a fost realizată în conformitate cu aceiași indicatori ca și evaluarea în cadrul studiului inițial al stării curriculumului universitar. La această etapă noi ne-am axat pe trei dimensiuni interconexe:

- Calitatea curricula pe discipline reconceptualizate.
 - Calitatea managementului curriculumului universitar: perspectiva organizațională.
 - Nivelul de competențe a cadrelor didactice în proiectarea curricula.
- Așadar, procedurile de evaluare au fost supuse curricula pe disciplinele:
- Macroeconomie
 - Microeconomie
 - Sisteme de planificare în afaceri.

Rezultatele evaluării postexperiențiale a curricula respective, în baza metodologiei aplicate la etapa preexperiențială. Rezultatele se prezintă tabelar în comparație cu cele preexperiențiale.

Tabelul 2. Rezultatele evaluării curricula pe discipline reconceptualizate:
ASEM

	<i>Instituția Indicatori</i>	<i>Academia de Studii Economice din Moldova</i>	
		<i>Pînă la experiment</i>	<i>După experiment</i>
1.	Repere conceptuale	1. Se prezintă fragmentar	1. Se prezintă ca o componentă autonomă.
2.	Competențe generale și specifice ale disciplinei	1. Se structurează astfel: <ul style="list-style-type: none"> • Competențele de dezvoltare; • Rezultatele învățării. 2. Rezultatele învățării sînt corelate cu unitățile de conținut. 3. Competențele nu sînt proiectate în raport cu o taxonomie concretă a competențelor. 4. Domină competențele de cunoaștere. 5. Coerența și interconexiunea între tipuri de competențe se manifestă insuficient.	1. Se structurează astfel: <ul style="list-style-type: none"> • Competențele generale pe discipline; • Competențele specifice unității de conținut. 2. Competențele specifice sînt corelate cu unitățile de conținut 3. Competențele sînt proiectate în raport cu taxonomia concretă a competențelor dar și Cadrul Național al Calificărilor. 4. Se prezintă coerent competențele de cunoaștere, aplicare și integrare. 5. Este asigurată coerența și interconexiunea între tipuri de competențe.
3.	Conținuturi	1. Se prezintă ca teme/subiecte aparte și concretizate.	1. Se prezintă ca module (unități de învățare).
4.	Strategii didactice și de evaluare	1. Strategiile didactice nu sînt prezente. 2. Sînt prezente unele exemple de evaluare, preponderent a cunoștințelor.	1. Strategiile de predare-învățare-evaluare sînt prezente ca un demers interactiv.
5.	Bibliografie	1. Se prezintă la sfîrșitul documentului.	1. Se prezintă: <ol style="list-style-type: none"> a) în cadrul unității de învățare; b) la sfîrșitul documentului.

Curricula pe discipline reconceptualizate și proiectate în conformitate cu cerințele actuale față de acest tip de produse curriculare reprezintă o nouă generație de documente, avînd ca caracteristici de bază:

- structura hexagonală;
- concepția curriculumului centrat pe student și pe competențe;
- competențe proiectate taxonomic;
- conținuturi structurate pe unități de învățare
- strategii didactice interactive.

Tabelul 3. Rezultatele evaluării eficienței managementului curriculumului la ASEM

	Indicator	Punctajul			t	p
		Max.	Pînă la	După		
			experimen nt	experime nt		
		%				
1.	Conceptualizarea și diagnosticarea eficienței curricula au fost asigurate organizațional și metodologic	24	37	82	2,52	0,05
2.	Proiectarea/reproiectarea curriculumului universitar a fost asigurată organizațional și metodologic	15	53	77	2,01	0,05
3.	Implementarea/funcționarea curriculumului universitar a fost asigurată organizațional și metodologic	9	44	51	–	–
4.	Monitorizarea/evaluarea curriculumului a fost asigurată organizațional și metodologic	15	33	49	–	–

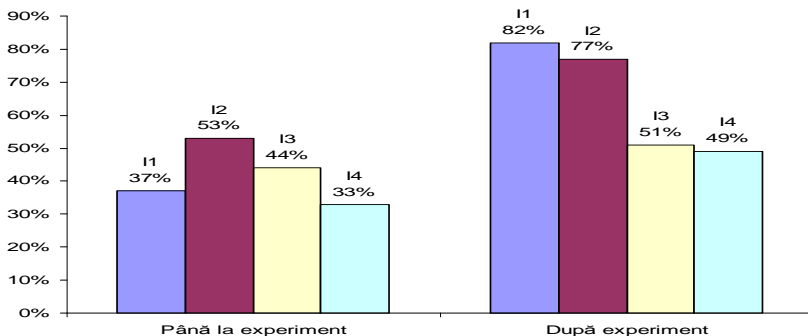

Fig. 6. Dinamica rezultatelor evaluării eficienței managementului curriculumului universitar (ASEM)

Trebuie de menționat că la etapa evaluării eficienței managementului curriculumului universitar au fost aplicate aceleași proceduri și instrumente ca și la etapa preexperiențială. Chestionați au fost aceiași respondenți ca și la etapa inițială. Compararea rezultatelor pretest și posttest ne permite să constatăm următoarele:

- creșterea semnificativă a punctajului pe variabila „Conceptualizare”: de la 37% pînă la 82% ce constituie 45% ($t = 2,52$; $p = 0,05$);
- creșterea semnificativă a punctajului pe variabila „Proiectare”: de la

53% pînă la 77%, ceea ce constituie 24% ($t = 2,01$; $p = 0,05$);

- c. creșterea nesemnificativă a punctajului pe variabila „Implementare”: de la 44% pînă la 51%, ceea ce constituie 7%;
- d. creșterea nesemnificativă a punctajului și pe variabila „Monitorizare” de la 33% pînă la 49% ceea ce constituie 16%.

Creșterea semnificativă pe variabilele „Conceptualizare” și „Proiectare” este justificată prin:

- accentuarea acestor aspecte în cadrul experimentului formativ;
- valorificarea funcțiilor de conceptualizare și proiectare pe dimensiunea managerială și pe dimensiunea pedagogică – prin interconexiunea acestora.

Creșterea nesemnificativă pe variabile „implementare” și „monitorizare” se explică prin:

- necesitatea modificării unor documente reglatorii la nivel instituțional;
- valorificarea acestor demersuri manageriale cere mai mult timp și resurse manageriale și metodologice.

Prin trainingurile de formare a cadrelor didactice de la ASEM – în perspectiva formării competențelor în proiectarea curricula pe discipline – au fost obținute rezultate semnificative la toate componentele. Creșterea semnificativă a punctajului s-a identificat la toți participanții experimentului formativ. Important este de menționat creșterea nivelului de competențe de proiectare curriculară la toți participanții în experimentul de formare și creșterea autoaprecierii a competențelor proprii în proiectarea curricula pe discipline.

Cele mai semnificative rezultate s-au înregistrat pe două aspecte:

- *cunoașterea abordărilor postmoderne ale curriculumului educațional* ($t = 2,68$; $p = 0,01$);
- *proiectarea/ formularea competențelor generale și specifice ale disciplinei predate* ($t = 2,21$; $p = 0,05$).

Rezultatele experimentului pedagogic ne-au permis să deducem următoarele:

- 1) Formarea managerilor de curricula și a conceptorilor de curricula a asigurat dinamizarea funcționării managementului curriculumului atât în plan organizațional, precum și în plan pedagogic. Managerii și cadrele didactice și-au schimbat atitudinea față de modificările curriculare; s-a manifestat activizarea și perceperea proceselor de management și de construcție/reconstrucție curriculară;
- 2) S-a demonstrat necesitatea existenței conexiunii între structurile

- organizaționale și concepții de curricula;
- 3) Au fost elaborate curricula disciplinare de o nouă generație corelate cu prevederile Cadrului Național al Calificărilor – axate pe competențe, axate pe student etc.;
 - 4) În rezultatul formării/dezvoltării competențelor concepțiilor de curricula în vederea proiectării și implementării documentelor curriculare respective, s-a îmbunătățit calitatea curricula elaborate.

Rezultatele experimentului au demonstrat eficiența modelului conceptual de management al curriculumului universitar axat pe interconexiunea demersurilor manageriale și celor pedagogice, dar și pe abordarea postmodernă a curriculumului universitar în diferite ipostaze de manifestare.

CONCLUZI GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

1. Analiza abordărilor și tendințelor în dezvoltarea curriculumului și a managementului curriculumului ne-a permis să deducem prevederile conceptuale privind conceperea managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale, și anume: definirea curriculumului universitar în calitate de paradigmă educațională; valorificarea demersurilor manageriale cu referire la proiectarea, implementarea și monitorizarea curriculumului universitar.
2. Instituțiile de învățământ superior în contextual autonomiei instituționale sînt responsabile de politicile curriculare instituționale, implicit: stabilirea cadrului organizațional și funcțional al managementului curriculumului; proiectarea și aprobarea curricula pe domenii profesionale și discipline academice; monitorizarea internă a funcționării curriculumului și realizarea conexiunii inverse în baza analizei rezultatelor monitorizării.
3. Conceptualizarea managementului curriculumului universitar angajează o interconexiune a dimensiunii pedagogice și a celei manageriale în vederea realizării activităților de diagnosticare, proiectare, implementare, monitorizare și dezvoltare curriculară. În contextul acestei abordări, managementul curriculumului universitar reprezintă o modalitate de a răspunde la provocările postmoderne de asigurare a calității în învățămîntul superior. Abordarea ciclică a demersurilor manageriale, raportate la fiecare dimensiune a managementului curriculumului universitar, completează cadrul funcțional al structurilor organizaționale și științifico-didactice abilitate, evidențiind prioritățile pentru acestea, dar și aspectele de

interconexiune, asigurând în așa fel eficiența managementului curriculumului, dar și a formării profesionale a studenților.

4. Modelul conceptual de management al curriculumului universitar modifică radical nu doar actuala viziune generală asupra managementului, dar și propune o nouă viziune privind finalitățile învățământului superior, tehnologiile și strategiile didactice, cultura organizațională, fapt ce permite crearea unor premise de dezvoltare instituțională raportate la standardele internaționale ale învățământului superior.
5. Identificarea condițiilor/ factorilor externi și interni, care determină funcționalitatea managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale, ghidează conceperea curriculumului universitar în raport cu trei cicluri ale învățământului superior, raportarea acestuia la Cadrul European al Calificărilor și la Cadrul Național al Calificărilor, stabilirea locului și rolului managementului curriculumului în dezvoltarea sistemului intern de asigurare a calității.
6. Cercetarea realizată a reliefat valoarea teoretică și științifică a modelului conceptual de management al curriculumului universitar, validat experiențial și experimental, și a creat premise organizaționale, metodologice, manageriale și curriculare de dezvoltare continuă a învățământului superior.

Rezultatele cercetării și-au găsit reflectare într-un șir de documente de politici curriculare: Cadrul de referință al curriculumului universitar, Planul-cadru pentru studii superioare (ciclurile I, II și III), Regulamentul de organizare a studiilor în învățământul superior în baza Sistemului Național de Credite de Studiu, Regulamentul-cadru privind stagiile de practică în învățământul superior, precum și într-un set de curricula universitare de o generație nouă, axate pe competențe și corelate cu Cadrul Național al Calificărilor.

7. Modelul conceptual de management al curriculumului și rezultatele cercetării ne-au permis să extindem și să concretizăm cadrul funcțional al structurilor manageriale universitare: catedra, consiliul facultății, comisia de asigurare a calității, departamentul de dezvoltare curriculară.
8. Realizarea experimentului pedagogic a permis să demonstrăm validarea/eficiența modelului conceptual de management al curriculumului universitar, inclusiv îmbunătățirea continuă a

condițiilor instituționale de realizare a acestui proces.

9. Concluzia generalizatoare în cercetare constă în soluționarea **problemei științifice** privind determinarea bazelor epistemologice și praxiologice ale managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale, valorificate ierarhic de către structurile instituționale, asigurând calitatea curriculumului universitar. În baza rezultatelor cercetării au fost formulate următoarele

recomandări:

1. La nivel de politici educaționale

- elaborarea și promovarea unei concepții naționale privind curriculumul și managementul curriculumului universitar;
- dezvoltarea și implementarea cadrului de referință al curriculumului universitar;
- transferul prevederilor conceptuale și praxiologice ale cercetării în politicile curriculare la nivel de sistem.

2. La nivel instituțional

- crearea/dezvoltarea structurilor organizaționale instituționale privind realizarea managementului curriculumului universitar;
- motivarea și formarea continuă a cadrelor didactice/ conectorilor de curricula în vederea construcției/reconstrucției curriculumului universitar;
- sincronizarea proiectării și implementării curriculumului universitar la nivel instituțional în vederea asigurării condițiilor adecvate pentru realizarea acestui proces;
- elaborarea produselor curriculare de o nouă generație, actualizate în cercetarea noastră;
- inițierea cercetărilor științifice contextuale privind dezvoltarea curriculumului universitar.

BIBLIOGRAFIE

1. Andrițchi V. Metodologia managementului resurselor umane în instituția școlară. Chișinău: Print-Caro SRL, 2009. 133 p.
2. Andrițchi V. Teoria și metodologia managementului resurselor umane în învățământ. Chișinău: Print-Caro SRL, 2012. 288 p.
3. Baciú S. Managementul calității în învățământul superior. Chișinău: Print-Caro, 2010. 188 p.
4. Baciú S. Teoria și metodologia managementului calității în învățământul superior. Teză de doctor habilitat. Chișinău, 2013. 256 p.
5. Bucun N., Musteață S., Guțu Vl. ș.a. Bazele științifice ale dezvoltării

- învățămîntului în Moldova. Chișinău: Editura Prometeu, 1997. 399 p.
6. Bucun N., Pogolșa L., Bolboceanu A. ș.a. Standarde de competență – instrument de realizare a politicilor educaționale. Chișinău: Prinț-Caro SRL, 2010. 270 p.
 7. Callo T. Conceptul dezvoltării profesionale. În: Revista Univers Pedagogic, 2004, nr. 1, p. 17-20.
 8. Callo T. O pedagogie a integralității. Teorie și practică. Chișinău: CEP USM, 2007. 171 p.
 9. Codul Educației al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 24.10.2014, Nr. 319-324 (634).
 10. Cojocaru V. Gh. Fundamente teoretice și metodologice ale reformei manageriale în învățămînt. Teza de doctor habilitat. Chișinău, 2005. 262 p.
 11. Cojocaru V. Management educațional. Ghid pentru directorii unităților de învățămînt. Chișinău: Știința, 2002. 131 p.
 12. Cojocaru V. Gh. Schimbarea în educație și schimbarea managerială. Chișinău: Editura Lumina, 2004. 334 p.
 13. Cojocaru-Borozan M. Teoria culturii emoționale: Studiu monografic asupra cadrelor didactice. Chișinău: Universitatea Pedagogică de Stat „I. Creangă”, 2010. 239 p.
 14. Cristea S. Fundamentele pedagogice ale reformei învățămîntului. București: Editura didactică și pedagogică, 1994. 215 p.
 15. Cristea S. Managementul organizației școlare. București: Editura Didactică și Pedagogică, 2001. 239 p.
 16. Crișan A. (coord.) ș.a. Curriculum de dezvoltare curriculară în contextul reformei învățămîntului. Politici curriculare de perspectivă. București: M.E.C./CNC, 1998. 171 p.
 17. Cucuș C. Pedagogie. Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 1995. 178 p.
 18. Dandara O. Proiectarea carierei: dimensiuni ale demersului educațional. Chișinău: CEP USM, 2009. 91 p.
 19. De Landsheere G. *Definirea obiectivelor educației*. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1979. 288 p.
 20. Dewey J. Fundamente pentru o știință a educației. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1992.
 21. D'Hainaut L. Programe de învățămînt și educație permanentă. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1981. 384 p.
 22. Dragomir M. ș.a. Manual de management educațional pentru directorii unităților de învățămînt. Turda: Hiperborea, 2000. 259 p.
 23. Gherștega T. Autonomia universitară și responsabilitatea publică a universității privind calitatea formării profesionale. În: Învățămîntul universitar și piața muncii: conexiuni și perspective. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, 21 noiembrie 2014, USM. Chișinău: CEP USM, 2014, p. 118-121.

24. Gherștega T. Condiții, factori, principii privind funcționalitatea managementului curriculumului universitar. În: Școala modernă: provocări și oportunități. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, 5-7 noiembrie 2015, IȘE. Chișinău: IȘE (Tipogr. „Cavaioli” SRL), 2015, p. 160-164.
25. Gherștega T. Interconexiunea domeniilor: managementul calității și managementul curriculumului. În: Univers Pedagogic, 2016, nr. 1(49).
26. Gherștega T. Managementul curriculumului universitar – parte componentă a managementului universitar. În: Știință, educație, cultură. Materialele Conferinței Științifico-practice internaționale, 4 februarie 2016, Comrat, p. 15-22.
27. Gherștega T. Managementul curriculumului universitar: sistem, proces și cadrul organizațional. În: Studia Universitatis Moldaviae, Seria „Științe ale Educației”. Chișinău: CEP USM, 2015, nr.9(89), p. 60-65.
28. Gherștega T. Repere praxiologice ale managementului curriculumului universitar. În: Știință, educație, cultură. Materialele Conferinței științifico-practice internaționale, 11 februarie 2015, Comrat, p. 17-23.
29. Guțu VI. (coord.) ș.a. Cadrul de referință al curriculumului universitar. Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic al USM, 2015. 104 p.
30. Guțu VI. (coord.) ș.a. Managementul educațional. Ghid metodologic. Chișinău: CEP USM, 2013. 532 p.
31. Guțu VI. Sistemul de gestionare a calității procesului universitar. Chișinău: ULIM, 2007. 120 p.
32. Guțu VI. ș.a. Proiectarea standardelor de formare profesională inițială în învățământul universitar: Ghid metodologic. Chișinău: CEP USM, 2003. 87 p.
33. Guțu VI. Teoria și metodologia curriculumului universitar. Chișinău: CEP USM, 2003. 234 p.
34. Iosifescu Ș. (coord.). Asigurarea calității: Ghid pentru unitățile școlare. București, 2005. 38 p.
35. Iosifescu Ș. (coord.). Management educațional pentru instituțiile de învățământ. București: M.E.C. – I.Ș.E, 2001. 370 p.
36. Iosifescu Ș. (coord.). Managementul și cultura calității la nivelul unității școlare. București: IȘE, 2005. 145 p.
37. Iosifescu Ș. Manual de management educațional pentru directorii de unități școlare. București: ISE-MEC, 2001. 368 p.
38. Iosifescu Ș. Standarde manageriale și de formare managerială. București, 2001. 30 p.
39. Iosifescu Ș., Bunea P. ș.a. Manual de management educațional. București, 2000. 187 p.
40. Pâslaru V. ș.a. Construcție și dezvoltare curriculară. Chișinău: Centrul de Resurse Curriculare Republica Moldova, UPS „Ion Creangă”, 2005. 176 p.
41. Patrașcu D. Tehnologii educaționale. Chișinău: Tipografia Centrală, 2005. 704 p.
42. Păun E., Potolea D. Pedagogie. Iași: Polirom, 2002. 245 p.

43. Platon C. Evaluarea calității în învățământul universitar. Chișinău: USM, 2005. 276 p.
44. Pogoșă L. Managementul implementării curriculumului de formare continua a cadrelor didactice de Chimie, Biologie și Fizică axat pe formarea competenței de cunoaștere științifică. În: *Univers Pedagogic*. 2012, nr. 3, p. 3-10.
45. Pogoșă L. Teoria și praxiologia managementului curriculumului. Chișinău: Lyceum, 2013. 368 p.
46. Velișco N. Cadrul calificărilor vs curriculumul universitar. În: *Cadrul de referință al Curriculumului Universitar*. Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic al USM, 2015, p. 89-97.
47. Патрашкү Д., Мухамед Д. Педагогический менеджмент. Исследование организационно-педагогической деятельности руководителя школы. Кишинэу, 2000. 233 с.
48. Поташник М. Управление качеством образования. Москва: Педагогическое Общество России, 2004. 448 с.
49. Bobbitt F. How to make a curriculum. Boston: Houghton Mifflin, 1924. 259 p.
50. Glatthorn A. Curriculum Renewal Association for supervision and Curriculum Development (ASCD). Alexandria: VA. USA, 1987. 184 p.
51. Taba H. Curriculum development: Theory and Practice. New York: Harcourt Brace Jovanovich, 1962. 529 p.
52. Tayler R. Basic Principles of Curriculum and Instruction. Chicago, London: The University of Chicago Press, 1969. 181 p.
53. Taylor F. The principles of scientific management, New York, 1911. 65 p.
54. Van Bruggen G., Smidts A., Wierenga B. Improving decision making by means of a marketing decision support system. In: *Management Science*, 1998, nr. 44 (5), p. 645-658.
55. Walker D. Fundamentals of Curriculum. San Diego, Nerbert Brace: Jovanowich Publishers, 1990. 75 p.
56. Fayol H. Administration industrielle et générale. Paris: Éditure Dunod, 1966. 318 p.
57. Legendre R. Dictionnaire actuel de l'éducation (2e edition). Montréal/ Paris: Guérin/ ESKA, 1993. 320 p.

ADNOTARE

Gherștega Tatiana. *Managementul curriculumului universitar în contextul autonomiei instituționale*, teză de doctor în științe pedagogice. Chișinău, 2016.

Domeniul de cercetare: *Teoria generală a educației*

Structura tezei: introducere, trei capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografie din 195 de titluri, 3 anexe, 137 de pagini de text de bază, 19 figuri, 20 de tabele. Rezultatele obținute sînt publicate în 7 lucrări științifice.

Cuvinte-cheie: curriculum universitar, autonomie universitară, management al curriculumului, model conceptual de management al curriculumului universitar, diagnosticare, conceptualizare, proiectare, implementare, monitorizare, evaluare.

Scopul cercetării constă în determinarea bazelor teoretice și praxiologice ale managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale.

Obiectivele cercetării: analiza abordărilor cu privire la curriculum și managementul curriculumului universitar; identificarea și analiza tendințelor în dezvoltarea managementului curriculumului universitar pe plan național și internațional; conceptualizarea managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale; identificarea și examinarea condițiilor care determină funcționalitatea managementului curriculumului universitar; validarea experimentală a modelului conceptual de management al curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale; analiza calitativă și cantitativă a datelor experimentale obținute.

Noutatea și originalitatea științifică a rezultatelor obținute este *fundamentarea* curriculumului universitar în calitate de obiect al managementului educațional din perspectiva psihocentrică și sociocentrică, culturală și profesională; *stabilirea* particularităților managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale: corelarea demersului pedagogic cu cel managerial; corelarea „autonomie universitară – autonomie curriculară”; *conceptualizarea* managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale; *stabilirea* rolului condițiilor extracurriculare în realizarea managementului curriculumului universitar; ierarhizarea, funcționalitatea, coerența, flexibilitatea, transdisciplinaritatea, racordarea la dimensiunea socioprofesională; *elaborarea* referențialului funcțiilor cu referire la structura managerială în calitate de mecanisme al realizării managementului curriculumului universitar: diagnosticarea, conceptualizarea, proiectarea, implementarea, monitorizarea, evaluarea, reglarea, comunicarea.

Problema științifică soluționată în cercetare constă în determinarea bazelor epistemologice și praxiologice ale managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale, valorificate ierarhic de către structuri instituționale, asigurînd calitatea proiectării, implementării și monitorizării curriculumului academic.

Semnificația teoretică a cercetării este dezvoltarea teoriei curriculumului educațional prin definirea conceptului de curriculum universitar; modelizarea managementului curriculumului universitar în condițiile autonomiei universitare: structuri, principii, funcții, dimensiuni.

Valoarea aplicativă a lucrării constă în aplicarea rezultatelor cercetării în instituțiile de învățămînt superior; în formarea conceptorilor de curricula și a managerilor de curricula; utilizarea recomandărilor în promovarea modelului curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale.

Implementarea rezultatelor științifice. Cercetarea dată se încadrează în problematica reformei învățămîntului superior și, în special, în conceptualizarea curriculumului universitar în condițiile autonomiei instituționale, dar și în tendințele de dezvoltare curriculară pe plan internațional și național. Rezultatele obținute se implementează în sistemul universitar prin transferul prevederilor conceptuale și praxiologice ale cercetării în politicile curriculare la nivel de sistem, prin dezvoltarea și implementarea cadrului de referință al curriculumului universitar.

АННОТАЦИЯ

Герштега Татьяна. *Менеджмент университетского куррикулума в контексте институциональной автономии*, диссертация на соискание ученой степени доктора педагогических наук. Кишинэу, 2016.

Область исследований: *Общая теория образования.*

Структура работы: введение, три главы, общие выводы и рекомендации, библиография из 194 наименований, 137 страниц основного текста, 3 приложения, 19 рисунков, 20 таблиц. Результаты исследования отражены в 7 работах.

Ключевые слова: университетский куррикулум, университетская автономия, менеджмент куррикулума, концептуальная модель менеджмента университетского куррикулума, диагностика, концептуализация, проектирование, внедрение, оценивание, мониторинг.

Цель исследования: определение теоретических и праксиологических основ менеджмента университетского куррикулума.

Задачи исследования: анализ подходов относящиеся к менеджменту и к менеджменту университетского куррикулума; определение и анализ тенденций в развитие менеджмента университетского куррикулума на национальном и международном уровне; концептуализация менеджмента университетского куррикулума в условиях институциональной автономии; определение и исследование условий проведения менеджмента университетского куррикулума; экспериментальная проверка концептуальной модели менеджмента университетского куррикулума; качественный и количественный анализ экспериментальных данных.

Научная новизна и оригинальность исследования заключаются в обосновании университетского куррикулума как объекта образовательного менеджмента; выявление особенностей и концептуализация менеджмента университетского куррикулума в условиях институциональной автономии: определение роли экстракуррикулярных условий в выполнении менеджмента университетского куррикулума; разработка полномочий управленческой структуры в качестве механизма в реализации менеджмента университетского куррикулума: диагностика, концептуализация, проектирование, внедрение, оценивание, мониторинг куррикулума. Разработка концептуальных и практических подходов менеджмента университетского куррикулума в условиях институциональной автономии, осуществляемые университетскими структурами разного уровня, обеспечивающие качество проектирования, внедрения и мониторинга университетского куррикулума - составляет **решаемую научную проблему** в исследовании.

Теоретическая значимость исследования состоит в развитии теории образовательного куррикулума; теоретической модели менеджмента куррикулума на основе определения университетского куррикулума и структурирование оно по направлениям, циклам, академическим программам; моделирование менеджмента университетского куррикулума в условиях институциональной автономии: структуры, принципы, задачи, рамки.

Практическая значимость работы заключается в применении результатов исследования в высших учебных заведениях; формирование разработчиков куррикулумов (учебных программ) и менеджеров куррикулумов; внедрение рекомендованной модели куррикулума в условиях институциональной автономии.

Внедрение научных результатов. Данное исследование вписывается в проводимую реформу высшего образования, и, в особенности, в концептуализацию менеджмента университетского куррикулума в условиях институциональной автономии. Внедрение полученных концептуальных и практических результатов исследования осуществляется путем их перевода в нормативные акты в области разработки куррикулума на уровне системы высшего образования, на уровне университета, а также путем развития и внедрения рекомендуемых рамок для университетского куррикулума.

ANNOTATION

Gherștega Tatiana *Managing the university curriculum in the context of institutional autonomy*, PhD thesis in pedagogy. Chisinau, 2016.

Domain of scientific research: *General Theory Of Education*.

Thesis structure: introduction, three chapters, conclusions and recommendations, bibliography from 194 titles, 137 pages of body text, 3 annexes, 19 figures, 20 tables. The obtained results have are in 7 scientific works.

Key concepts: academic curriculum, university autonomy, curriculum management, conceptual model of university curriculum management, diagnosis, conceptualization, design, implementation, monitoring and evaluation.

The purpose of research: is to determine the theoretical and practical academic curriculum management in the context of institutional autonomy.

Research objectives: analyzing curriculum approaches and university curriculum management; identifying and analyzing university curriculum management trends on both national and international arenas; determining/developing conceptual and practical milestones of university curriculum management in the context of institutional autonomy; identifying and examining the conditions of university curriculum management; experimental validation of the newly conceptualized university curriculum management; qualitative and quantitative analysis of experimental data.

The **scientific novelty of the results** is the fact that it *analyzes* the university curriculum as an object of education management from a psychologic, sociologic, cultural and professional perspective; It *identifies* the specific traits of the university curriculum management in the context of institutional autonomy: correlating the academic and managerial approaches, addressing the managerial focused approaches only and correlating the two: “university autonomy - curricular autonomy”; It *conceptualizes* the management of the university curriculum in the context of institutional autonomy: modeling approach, integral, teleological, practical, psychological and factorial; It *establishes* the role of extracurricular conditions in university curriculum management: hierarchy, functionality, coherence, flexibility, cross-disciplinary, in relation to social and professional fields; It *develops* a report of functions with reference to the managerial structure as mechanisms of academic curriculum management: diagnosis, conceptualization, design, implementation, monitoring, assessment, correction, communication.

The **scientific solution of this research** gives guidance on how to develop and manage a university curriculum in the context of institutional autonomy both from theoretical and practical approaches, hierarchically assessed by institutional structures, assuring high quality of the projection, and implementation and monitoring stages of the academic curriculum.

Theoretical importance of the research is the development of the educational curriculum through the definition of the concept of university curriculum and its structure per various domains, cycles, academic developmental programs; modeling of the university curriculum management in the context of university autonomy: structures, principles, function, dimensions.

Applicable value of this research lies in the application of the research results in higher education institutions; the application of results in the formation of curriculum and the management of the curriculum; the utilization of recommendations in promoting the management of the university curriculum in the context of institutional autonomy.

Implementation of scientific results. This research falls within the higher education reform and, in particular, into rethinking of university curriculum in the context of institutional autonomy, and also into the international and national trends of curriculum development. The implementation of obtained results into the university system is realized through the transfer of theoretical and practical research provisions into the curriculum at both system and institution level, including the conceptualization and implementation of the reference academic curriculum.

GHERȘTEGA TATIANA

**MANAGEMENTUL CURRICULUMULUI UNIVERSITAR
ÎN CONTEXTUL AUTONOMIEI INSTITUȚIONALE**

Specialitatea 531.01 – Teoria generală a educației

AUTOREFERATUL
tezei de doctor în științe pedagogice

Aprobat spre tipar: 29 aprilie 2016

Formatul hîrtiei: A5

Hîrtie ofset. Tipar ofset.

Tirajul 30 ex.

Coli de tipar: 1,75

Comanda nr.

Tipografia Universității de Stat din Moldova, str. A. Mateevici 60, MD -
2009